

Brüssel, 1. oktoober 2025
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0163(COD)

10056/25
ADD 1

TRANS 234
MAR 94
CODEC 773

NÕUKOGU PÕHJENDUSTE KAVAND

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse Euroopa Meresõiduohutuse Ametit ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1406/2002
– Nõukogu põhjenduste kavand

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 1. juunil 2023 Euroopa Parlamendile ja nõukogule osana meresõiduohutuse paketi¹ eespool nimetatud seadusandliku ettepaneku.
2. Nõukogu leppis *üldises lähenemisviisis*² kokku 18. juunil 2024.
3. Euroopa Parlament võttis oma esimese lugemise seisukoha vastu 12. märtsil 2024. Parlamendi kümnendaks ametiajaks määrati raportööriks Sérgio Humberto (PPE, Portugal).
4. Läbirääkimised algasid esimese kolmepoolse kohtumisega 19. novembril 2024, millele järgnes kolmepoolne kohtumine 20. mail 2025. Läbirääkijad jõudsid poliitilisele kokkuleppele teisel kolmepoolsel kohtumisel 20. mail 2025.
5. 4. juunil 2025 analüüsis COREPER kokkuleppele jõudmiseks lõplikku kompromissteksti ja kinnitas selle.
6. Transpordi- ja turismikomisjoni esimees saatis 24. juunil 2025 COREPERi eesistujale kirja, milles kinnitas, et kui nõukogu peaks heakskiidetud teksti pärast õiguskeelelist viimistlemist esimesel lugemisel heaks kiitma, siis parlament kiidab nõukogu seisukoha heaks teisel lugemisel.

II. EESMÄRK

7. Muutmise peamised eesmärgid on järgmised:
 - a. täpsustada ameti praegusi ülesandeid ja eesmärgid ning neid paremini kajastada, et ametil oleksid asjaomaste ülesannete ja eesmärkide täitmiseks õiguslikud volitused, ning anda liikmesriikidele ja komisjonile tehnilist, operatiiv- ja teaduslikku abi, mida on vaja meresõiduohutuse ja -turvalisuse tagamiseks ning merendussektori rohe- ja digipöörde toetamiseks;
 - b. tagada, et EMSA volitused oleksid tulevikukindlad ja piisavalt paindlikud, et lisada uusi ülesandeid vastavalt merendussektori muutuvatele vajadustele, ning
 - c. tagada, et ametil oleks oma ülesannete täitmiseks piisavad inimressursid ja rahalised vahendid.

¹ 10160/23.

² 10828/24.

III. NÕUKOGU ESIMISE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

1. Menetluslik kontekst

8. Parlament ja nõukogu pidasid komisjoni ettepaneku põhjal läbirääkimisi, et leppida kokku nõukogu esimese lugemise seisukohas, mille tulemusel saavutatakse varane teise lugemise kokkulepe. Nõukogu seisukoha eelnõu tekst kajastab täiel määral kahe kaasseadusandja vahel saavutatud kompromissi.

2. Põhiküsimuste kokkuvõte

9. Kaasseadusandjate vahelise kokkuleppe kohane nõukogu esimese lugemise seisukoht erinevate reformielementide suhtes on järgmine.

10. Määruse tehnilise osa (artiklid 1–13) suhtes on nõukogu peamised eesmärgid tagada, et amet keskendub liikmesriikide ja komisjoni toetamisele *kehtivate* liidu õigusaktide nõuetekohasel rakendamisel, et vältida topelttööd ja tagada, et amet kasutab oma ressursse tõhusalt.

Komisjoni ettepanekusse tehtud muudatuste peamine eesmärk on lihtsustada teksti ja vähendada selle üksikasjalikkust, tagades seega paindlikkuse ja tulevikukindlad volitused.

11. Nõukogu säilitas suures osas oma *üldise lähenemisviisi* kohase seisukoha kavandatud ülesannete suhtes, mis on seotud autonoomsete pealvee-merelaevadega ja NOx-heitega, kuna need elemendid ei kuulu ELi pädevusse (vastavalt artiklid 4 ja 5). Nõukogu kiitis kehtivate ELi õigusaktide (algatust „FuelEU Maritime“ käsitlev määrus³) piires heaks mitu parlamendi täiendust meretranspordis kasutatavate alternatiivkütuste suhtes (artiklid 4 ja 6). Samal ajal piirduvad meretöönormide konventsiooni⁴ rakendamisega seotud ülesanded nüüd sadamariigi kontrolli käsitlevas direktiivis⁵ juba sisalduvate elementidega (artikkel 4).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/1805, mis käsitleb taastuvkütuste ja vähese süsinikuheitega kütuste kasutamist meretranspordis ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.

⁴ 2006. aasta meretöönormide konventsioon selle muudetud kujul.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/3099, millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli.

13. Nõukogu säilitas oma üldise lähenemisviisi kohase seisukoha ja lisas ametile kolm uut ülesannet: kõige olulisem on see, et EMSA võib nüüd toetada komisjoni, riiklikke asutusi ja asjaomaseid liidu organeid liidu piiravate meetmete (st sanktsioonid, eelkõige andmed sanktsioonide alla kuuluvate laevade liikumise kohta) rakendamisel (artikkel 8). Samal ajal koostab amet kõigi ELi merepiirkondade riskihinnangu, mis on üksnes aluseks ameti nafta- ja keemilise reostuse tõrje laevade asukoha kindlaksmääramisele, et toetada liikmesriike merekeskkonna reostustõrjes, ning ajakohastab seda riskihinnangut (artikkel 5). Amet võib samuti teha komisjoni nimel kohapealseid kontrollid kolmandas riigis asuvates ringlussevõtu kohtades kooskõlas määrusega (EL) 1257/2013, kui komisjon otsustab delegeerida selle ülesande ametile (artikkel 5).
14. Seoses ühe ülesandega, nimelt ameti kontrollkäigud liikmesriikidesse ja kontrollid (artikkel 10), lähenes nõukogu oma seisukohas parlamendi ja komisjoni seisukohale ning nõustus läbi vaatama oma *üldise lähenemisviisi* kohase seisukoha selliste õigusaktide ammendava loetelu koostamise suhtes, mille kohaselt sellised kontrollkäigud ja kontrollid võivad toimuda. Nõukogu nõustus, et EMSA kontrollkäikudes liikmesriikidesse keskendutakse asjakohase meresõiduohutust ja reostuse vältimist käsitleva liidu õiguse rakendamisele, tingimusel et komisjon delegeerib sellise ülesande ametile.
15. Ameti rahvusvahelisi suhteid käsitlevate ülesannete osas (artikkel 11) nõustus nõukogu andma tegevdirektorile võimaluse paigutada komisjoni ja haldusnõukogu eelneval nõusolekul töötajaid Ühendkuningriigis asuvasse liidu delegatsiooni, et toetada liikmesriike ja komisjoni tegevuses, mis on seotud nende osalemisega Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni töös.
16. Juhtimist käsitleva teksti osas (artiklid 14–45) on nõukogu eesmärk tagada, et ameti juhtimisel säiliks institutsiooniline tasakaal liikmesriikide ja komisjoni vahel.
17. Koos parlamendi ja komisjoniga arutati üksikasjalikult mitut küsimust: uue juhatuse loomise lisaväärtus, komisjoni suhteline osakaal haldusnõukogus (komisjoni esindajate arv), haldusnõukogu hääletuskord, komisjoni „vetoõigus“ ameti võimalike otsuste suhtes, mis võivad olla vastuolus raamfinantsmääruse või personalieeskirjadega, ning võimalus anda ametile volitused piirkondlike keskuste loomiseks.

18. Nõukogu säilitab oma *üldise lähenemisviisi* kohase seisukoha juhatust ja haldusnõukogu hääletuskorda käsitlevate sätete (artikkel 16) väljajätmise suhtes. Nõukogu leppis parlamendiga siiski kokku, et tegevdirektori ametisse nimetamiseks vajalik häälteenamus vaadatakse läbi – praegu saab haldusnõukogu nimetada tegevdirektori ametisse kahekolmandikulise häälteenamusega *üldise lähenemisviisi* kohase neljaviiendikulise häälteenamuse asemel. Lisaks kehtestas nõukogu mehhanismi, mis võimaldab kolmandikul haldusnõukogu hääleõiguslikest liikmetest teha ettepaneku tegevdirektori ametist tagandamiseks; seni sai sellise ettepaneku teha ainult komisjon (artikkel 21).
19. Ameti juhtimise institutsioonilise tasakaalu säilitamiseks lähenes nõukogu samal ajal oma seisukohas parlamendi ja komisjoni seisukohale ning leppis kokku, et ameti haldusnõukogusse kuulub ka edaspidi neli komisjoni esindajat, nagu oli kehtiva EMSA määruse kohaselt. Samal ajal leppis parlament kokku, et tal ei ole vaja nimetada haldusnõukogusse oma vaotlejaid.
20. Nii nõukogu, oma *üldises lähenemisviisis*, kui ka parlament, oma *esimesel lugemisel*, leppisid kokku, et komisjoni „vetoõigus“ võimalike ameti otsuste suhtes, mis võivad olla vastuolus raamfinantsmääruse või personalieeskirjadega, jäetakse välja. Pärast põhjalikke arutelusid komisjoniga leppisid nõukogu ja parlament kokku, et komisjoni vetoõigus asendatakse nn uuesti läbivaatamise menetlusega, mis võimaldaks komisjonil väljendada muret, kui ta leiab, et teatavad otsused finantsmääruse ja personalieeskirjadega seotud küsimustes võivad tekitada ametile (ja ELi eelarvele) tõsiseid õiguslikke riske. Nii saab haldusnõukogu selle küsimuse uuesti läbi vaadata menetluses, mis sarnaneb ühtse programmdokumendi vastuvõtmisel kasutatud menetlusega: kui komisjon on endiselt teisel lugemisel tehtud otsuse vastu, saab selle vastu võtta ainult liikmesriikide esindajate ühehäälse otsusega (artikkel 20).
21. Lõpetuseks nõustus nõukogu parlamendi ja komisjoni argumentidega ametile antava loa kohta luua piirkondlikke keskusi, kuna see võimalus on juba olemas kehtivas EMSA määruses (artikkel 31). Kuigi selliste piirkondlike keskuste loomisel võib olla märkimisväärne finantsmõju, nõustus nõukogu, et komisjoni kavandatud kaitsemeetmed on piisavad ameti eelarve kaitsmiseks, kuna kõik sellekohased otsused teeb haldusnõukogu üksnes komisjoni taotlusel ja „võttes igakülgsest arvesse mõju eelarvele“.

IV. KOKKUVÕTE

22. Nõukogu seisukohas toetatakse komisjoni ettepaneku eesmärki ning see kajastab täielikult kompromissi, milleni jõuti komisjoni toel nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelistel mitteametlikel läbirääkimistel.
 23. Seetõttu usub nõukogu, et tema esimese lugemise seisukoht kajastab tasakaalustatult läbirääkimiste tulemusi ning et pärast uue „EMSA määruse“ vastuvõtmist tagatakse nimeatud määrusega, et ametil on õiguslikud volitused anda liikmesriikidele ja komisjonile tehnilist, operatiiv- ja teaduslikku abi, mida on vaja meresõiduohutuse ja -turvalisuse tagamiseks ning merendussektori rohe- ja digipöörde toetamiseks.
-